

Etten-Leur, Lange Brugstraat 27 en 31
Inventariserend Veldonderzoek door middel van Proefsleuven

LIZA SCHOENMAKERS

Zuidnederlandse Archeologische Notities

600

Amsterdam 2018
VUhbs archeologie

De serie *Zuidnederlandse Archeologische Notities* is een uitgave van VUhbs Archeologie te Amsterdam

Colofon

Opdrachtgever: Compositie 5 stedenbouw
Contactpersoon: dhr. A.A.F. Suijkerbuijk
Project: Etten-Leur-Lange Brugstraat 27 en 31
Plangebied: Lange Brugstraat 27 en 31, Etten-Leur
Bevoegd Gezag: gemeente Etten-Leur
Adviseur : mevr. F. Timmermans (programmabureau RWB)
Objectcode: ET-LB-18
CIS-code: 4614054100
Coördinaten: 104.361/400.064
Status: concept
Auteur: L. Schoenmakers (BSc.)
Bijdrage: M.R. Groenhuizen (MSc.)

Illustraties; L. Schoenmakers (BSc.)
Omslagontwerp: M.H. Kriek

Autorisatie: drs. M. Bink

ISBN: 978-90-8614-573-7

©VUhs archeologie Amsterdam, juli 2018
De Boelelaan 1105
1081 HV Amsterdam

INHOUD

INHOUD	3
SAMENVATTING	4
1 INLEIDING	5
2 HISTORISCHE EN ARCHEOLOGISCHE ACHTERGROND	7
3 DOEL VAN HET ONDERZOEK	9
4 ONDERZOEKSSTRATEGIE	11
5 ONDERZOEKSRESULTATEN	12
5.1 FYSISCH GEOFRAFIE	12
5.1.1 INLEIDING EN METHODE	12
5.1.2 RESULTATEN EN CONCLUSIE	12
5.2 SPOREN EN STRUCTUREN	13
5.2.1 INTERPRETATIE	14
6 VONDSTMATERIAAL	15
7 CONCLUSIE	16
7.1 ALGEMEEN	16
7.2 BEANTWOORDING ONDERZOEKSVRAGEN	16
7.3 WAARDERING EN ADVIES	17
8 LITERATUUR	18
BIJLAGE 1 OVERZICHT VAN ARCHEOLOGISCHE PERIODEN	19
BIJLAGE 2	
SPORENLIJST ETTEN-LEUR - LANGE BRUGSTRAAT 27 EN 31	20

SAMENVATTING

Op 18 juni 2018 heeft VUhs in opdracht van de heer Suijkerbuijk een archeologisch proefsleuvenonderzoek uitgevoerd op de locatie Lange Brugstraat 27 en 31 te Etten-Leur. De directe aanleiding voor het archeologisch onderzoek is het voornemen van de opdrachtgever om op het terrein de nieuwbouw te realiseren van twee woningen. Het gaat hier om de bestaande tuinen van twee naast elkaar gelegen woningen (nummer 27 en 31). Bij de bouwwerkzaamheden die met de nieuwbouw gepaard gaan, zal de bodem diepgaand worden geroerd waarbij de aanwezige archeologische resten verstoord worden.

Uit het veldonderzoek is gebleken dat de bovenste 1.00-1.40 m bestaat uit deels puin- en ander materiaalhoudende ophogingslagen (met recente en subrecente bouwvoor). Op basis van het materiaal is het grootste deel van de ophoging te dateren in de Nieuwe Tijd. Enkel de onderste ophogingslaag zou ouder kunnen zijn, maar hierin is geen dateerbaar materiaal aangetroffen. In de veenlaag is een scherp grijsbakkend aardewerk gevonden uit de Late Middeleeuwen, deze is later in deze laag terecht gekomen. Op historische kaarten is te zien dat de tuin in gebruik is geweest als achtererf, waarschijnlijk is dit altijd al zo geweest.

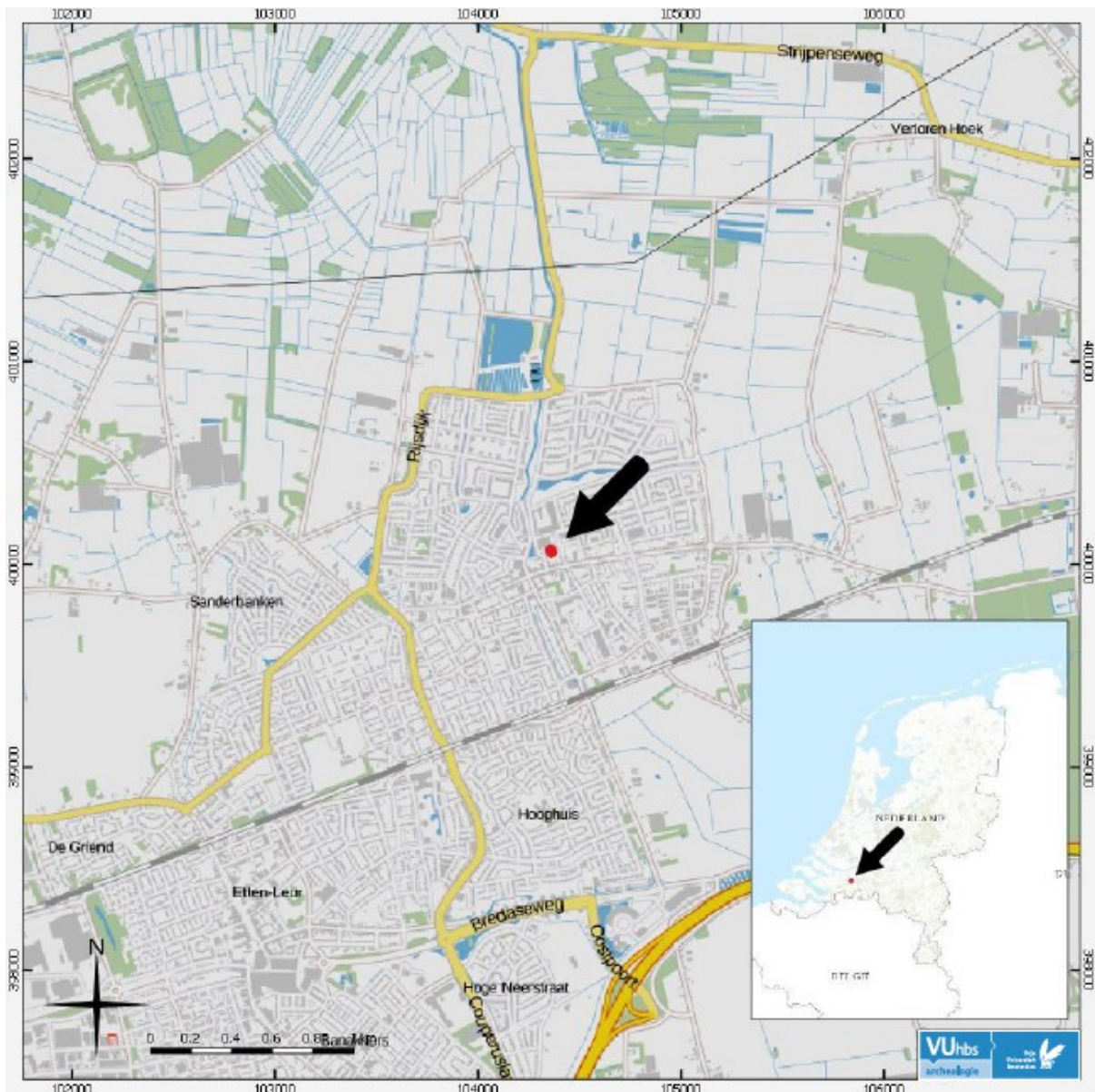

Etten-Leur-Lange Brugstraat, het onderzoeksgebied.

I INLEIDING

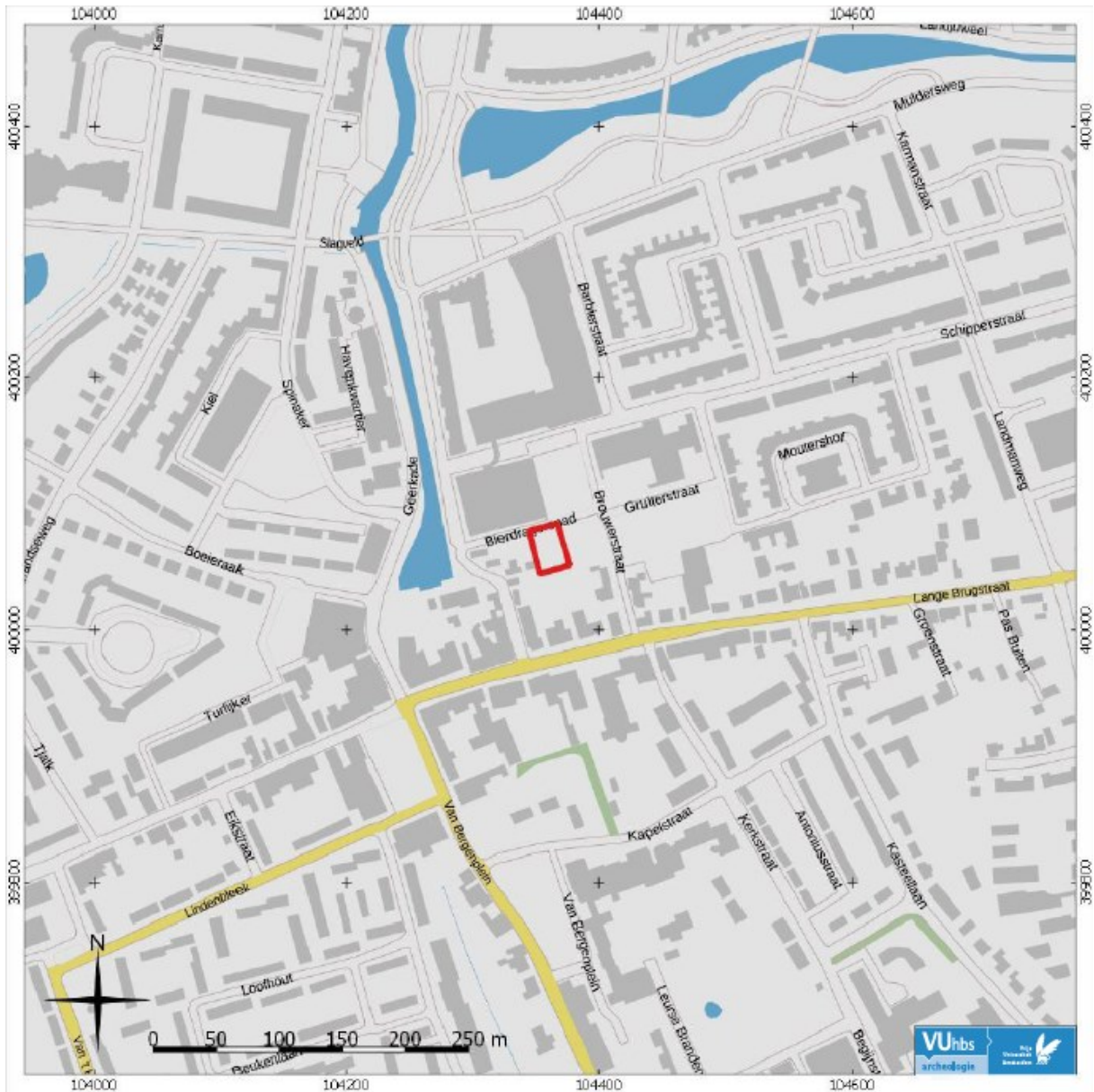
Op 18 juni 2018 heeft VUhs in opdracht van de heer Suijkerbuijk een archeologisch proefsleuvenonderzoek uitgevoerd op de locatie Lange Brugstraat 27 en 31 te Etten-Leur. (fig. 1.1). De directe aanleiding voor het archeologisch onderzoek is het voornemen van de opdrachtgever om op het terrein de nieuwbouw te realiseren van twee woningen. Het gaat hier om de bestaande tuinen van twee naast elkaar gelegen woningen (nummer 27 en 31). Bij de bouwwerkzaamheden die met de nieuwbouw gepaard gaan, zal de bodem diepgaand worden geroerd waarbij de aanwezige archeologische resten verstoord worden.

Het proefsleuvenonderzoek heeft als doel het aanvullen en toetsen van de gespecificeerde archeologische verwachting, zoals geformuleerd in het vooronderzoek.

Figuur 1.1. Etten-Leur-Lange Brugstraat 27 en 31. De locatie van het plangebied, met als inzet de locatie van Etten-Leur in Nederland. Schaal 1:25 000 (bron: <http://gis.kademo.nl/gs2/wms>).

Het bevoegd gezag in deze wordt vertegenwoordigd door archeologisch adviseur mevrouw Timmermans van programmabureau RWB, namens de gemeente Etten-Leur. Het veldwerk en de uitwerking zijn uitgevoerd door Miel Schurmans (senior KNA-archeoloog) en Liza Schoenmakers (archeoloog). Tijdens het veldwerk werd de mobiele kraan waarmee de werkputten zijn aangelegd bestuurd door een werknemer van loon en grondwerkbedrijf W. Huijbregts B.V. uit Zundert. Het onderzoek is uitgevoerd conform het Programma van Eisen (PvE)¹ en de bepalingen in de KNA versie 4.0.

Figuur 1.2. Etten-Leur-Lange Brugstraat 27 en 31. De locatie van het plangebied rood omrand (bron: <http://gis.kademo.nl/gs2/wms>).

¹ Schutte 2018.

2 HISTORISCHE EN ARCHEOLOGISCHE ACHTERGROND

Het plan- en onderzoeksgebied ligt in de kern van Etten-Leur, binnen een bekende Laatmiddeleeuwse vindplaats. Omdat het plangebied zich binnen de bebouwde kom bevindt, is op de IKAW geen waarde toegekend. In een straal van 500 meter rondom het plangebied bevinden zich eveneens geen archeologische monumenten. In de nabije omgeving zijn wel vondsten gedaan uit de Middeleeuwen en Nieuwe Tijd. Oudere resten zijn hier niet gevonden, maar onder de beekafzettingen (C-Horizont) kunnen archeologische resten aangetroffen worden vanaf het Paleolithicum.

Op de kadastrale kaart uit 1827 bevindt zich binnen het plangebied geen bebouwing, het zuidelijke deel is waarschijnlijk in gebruik als erf van de bebouwing aan de Lange Brugstraat en het noordelijke deel is in gebruik als agrarisch gebied. Op de kaarten uit 1850- 1864, 1870, 1900, 1908 en 1922 blijft de situatie gehandhaafd. Op de kaart uit 1935 en 1947 is het gehele plangebied in agrarisch gebruik. Op de kaart uit 1958 is het plangebied opgedeeld in kleine kavels, maar lijkt nog steeds in agrarisch gebruik te zijn. Op de kaart uit 1971 ligt het plangebied achter de bebouwing en lijkt het in gebruik te zijn als tuin. Op de kaart uit 1988 is het gehele plangebied in gebruik als tuin. Tot op heden is het gebied in gebruik als tuin.

Fig. 2.1. Etten-Leur-Lange Brugstraat 27 en 31. De ligging van het plangebied (rood omkaderd), op een uitsnede van de Kadastrale Minuut uit 1811-1832 (bron: www.watwaswaar.nl).

Figuur 1. 1899

Figuur 2. 1950

Figuur 3. 2015

Fig. 2.2. Etten-Leur-Lange Brugstraat 27 en 31. Weergave van het plangebied in 1899, 1950 en 2015 op topografische kaarten.

3 DOEL VAN HET ONDERZOEK

Doel van het onderzoek is om te toetsen of er archeologische sporen en vondsten in de bodem bewaard zijn gebleven en wat de kwaliteit daarvan is door middel van een inventariserend proefsleuven onderzoek (IVO-P). Met de tijdens het proefsleuvenonderzoek verzamelde gegevens worden de hieronder weergegeven onderzoeksvragen beantwoord. Aan de hand van de verkregen informatie zal een waardestelling geformuleerd worden conform de KNA 4.0. Op basis van deze waardering kan vervolgens een selectieadvies uitgebracht worden over eventueel noodzakelijk archeologisch vervolgonderzoek in het gebied.

Algemeen

Bij het Inventariserend Veldonderzoek Proefsleuvenonderzoek dienen de volgende onderzoeksvragen een rol te spelen:

- Zijn er archeologische resten in de bodem aanwezig?
- Zo ja, wat is de aard, omvang, ouderdom, herkomst, kwaliteit en locatie van de archeologische resten (horizontaal en verticaal)?
- Hebben de archeologische waarden een relatie met uit de omgeving bekende archeologische of historische locaties en welke is dat?
- Welke gegevens over de aangetroffen vindplaatsen kunnen de archeologische kennis van de regio en Etten-Leur aanscherpen?
- Is sprake van (een) behoudenswaardige vindplaats(en) (licht dit toe)?
- Wat is het belang van de vindplaats voor de lokale, regionale en nationale geschiedschrijving.
- Wat kunnen de uitkomsten van het onderzoek zeggen over vergelijkbare terreinen in de omgeving?
- Is vervolgonderzoek noodzakelijk en welke methoden zouden hierbij kunnen worden ingezet?
- Indien er geen archeologische resten worden aangetroffen, wat is de reden voor de afwezigheid van archeologisch resten?

Gaafheid en conservering van de vindplaatsen

- Wat is de mate van conservering en gaafheid van de archeologische resten?
- In welke mate zijn de plangebieden verstoord?

De mogelijke aanwezige vindplaatsen worden aan de hand van de gestelde vragen gewaardeerd conform KNA versie 4.0, bijlage IV Waarderen van vindplaatsen. Aanbevolen wordt ook om de methodiek uit de SIKB leidraad Standaard Archeologische Monitoring te volgen voor het bepalen van de fysieke kwaliteit.

Specifieke onderzoeksvragen Periode en sites

Dit aspect van het onderzoek richt zich op de aard, ouderdom, omvang en andere archeologische kenmerken van de vindplaatsen. Hieruit zijn de volgende vragen afgeleid:

- Welke en hoeveel vindplaatsen zijn in het plangebied te herkennen?
- Wat is per archeologische site in het plangebied:
 - o de ligging (inclusief diepteligging)
 - o de geologische en/of bodemkundige eenheid
 - o de omvang (inclusief verticale dimensies)
 - o het type en de functie van de sites of off-site-patronen
 - o de samenstelling van de archeologische resten (grondsporen en mobilia)
 - o Wat is, indien aanwezig, de ouderdom van de cultuurlaag?
 - o de vondst- en spoordichtheid
 - o de stratigrafie voor zover aanwezig
 - o de ouderdom, periodisering, typechronologische classificatie

o wanneer zijn vindplaatsen in onbruik geraakt?

Landschap en bodem

Dit aspect van het onderzoek omvat de bestudering van de landschappelijke context van de vindplaatsen in historisch perspectief. Dit leidt tot de volgende vraag:

- Wat is de bodemopbouw binnen het plangebied?

Het plangebied beslaat 900 m². Voorafgaand aan het veldonderzoek is één proefsleuf van vier meter breed en 20 meter lang aangelegd, die in totaal een oppervlakte heeft van 80 m². Daarmee is 9,5% van het plangebied blootgelegd.

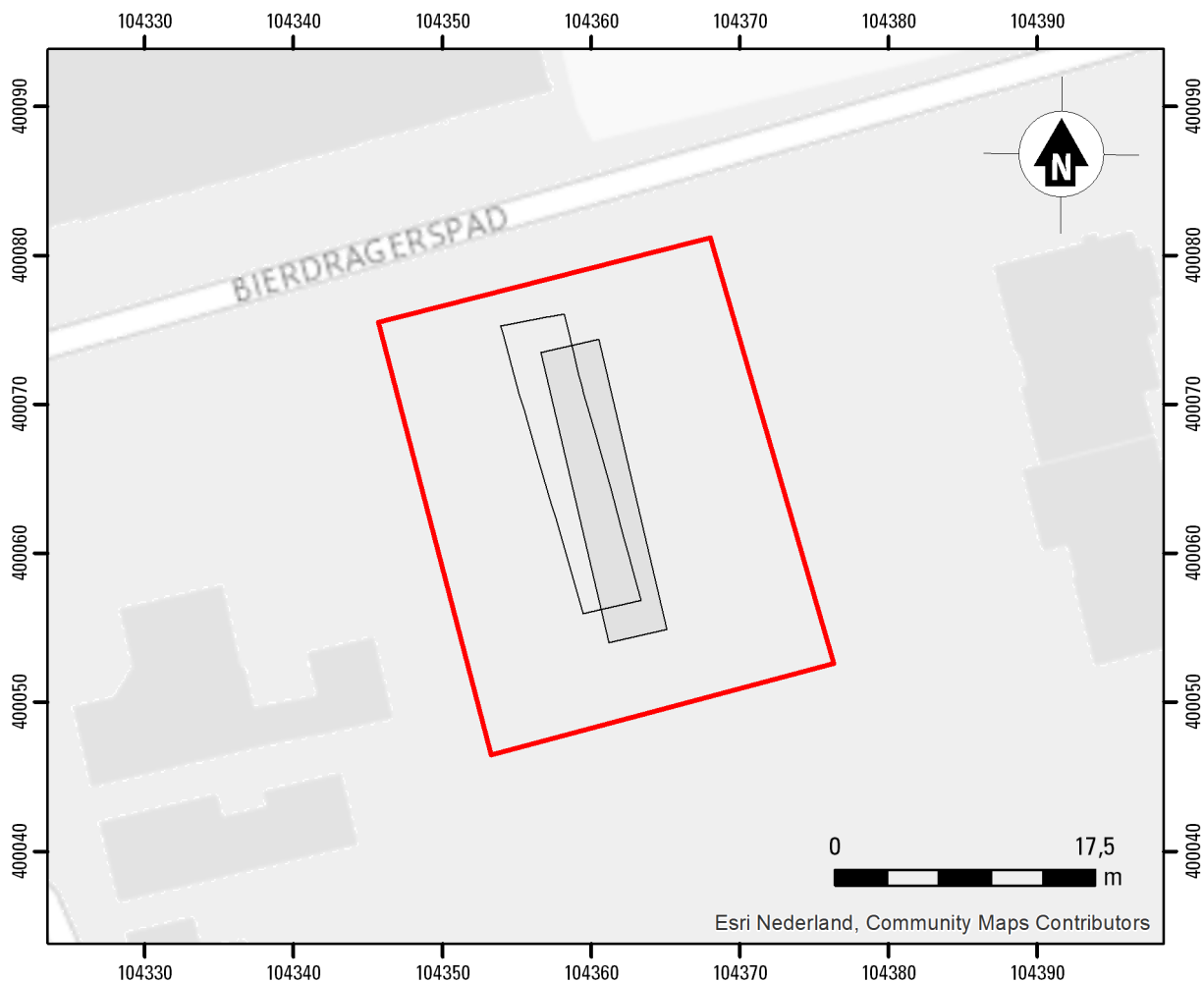

Fig. 4.1. Etten-Leur-Lange Brugstraat 27 en 31. Overzicht van de aangelegde en geplande proefsleuf (grijs vlak) in het plangebied (rood omkaderd). Schaal 1:500.

De proefsleuf lag oorspronkelijk gepland centraal gelegen in het plangebied. In verband met een stenen terras in het zuidoosten van het plangebied, is ervoor gekozen om de proefsleuf 2 meter naar het noordwesten te verplaatsen.

In figuur 4.1 is de begrenzing van de aangelegde proefsleuf te zien. In de proefsleuf zijn 3 profielen beschreven. De uitwerking van de resultaten zijn beschreven in hoofdstuk 5. Het vlak is aangelegd met een mobiele kraan die beschikte over een twee meter brede bak. Tijdens de aanleg zijn de vlakken systematisch afgezocht met de metaaldetector. De vlakken zijn 'getekend' met behulp van een GPS-apparaat. Coupes zijn handmatig getekend op een schaal van 1:20.

5 ONDERZOEKSRÉSULTATEN

5.1 FYSISCH GEOGRAFIE

5.1.1 INLEIDING EN METHODE

Tijdens het onderzoek zijn in de proefsleuf drie profielen gezet ten behoeve van fysisch geografisch onderzoek om zo de landschappelijke context van het plangebied in kaart te brengen. De profielen zijn door middel van kolomopnamen gemaakt, van één meter breed en vervolgens met de hand opgeschaafd, ingekrast en gedocumenteerd. Daarnaast zijn drie boringen gezet om de diepere stratigrafie in kaart te brengen. Hierbij zijn de archeologische lagen van de natuurlijke lagen onderscheiden.

Fig. 5.1. Etten-Leur-Lange Brugstraat. De profielkolommen 1, 2 en 3 (vlnr).

5.1.2 RESULTATEN EN CONCLUSIE

Uit het veldonderzoek is gebleken dat de bovenste 1.00-1.40 m bestaat uit deels puin- en ander materiaalhoudende ophogingslagen (met recente en subrecente bouwvoor), in lithologie variërend tussen siltig zand en zandige klei. Op basis van het materiaal is het grootste deel van de ophoging te dateren in de Nieuwe Tijd. Enkel de onderste ophogingslaag zou ouder kunnen zijn, maar hierin is geen dateerbaar materiaal aangetroffen.

Over grote delen van de werkput liggen de ophogingslagen direct op een veenpakket. Over delen van de werkput bevindt zich echter nog een dunne (5 cm) zandlaag van mogelijk natuurlijke oorsprong tussen het veen en de onderste ophogingslaag. De top van het veenpakket ligt in de werkput op een hoogte van 0.7-1.05 m +NAP, en heeft een ondergrens op 0.35-0.55 m +NAP. Hieronder ligt een zandpakket, van bovenaf gezien bestaande uit een opeenvolging van horizontaal gelaagd matig fijn zand, schuin gelaagd matig grof tot grof zand, en horizontaal gelaagd matig fijn zand. In één boring werd het grove zandpakket niet aangetroffen, maar lag een matig fijn zandpakket op een pakket siltige klei.

De bovengenoemde natuurlijke stratigrafie is het resultaat van de ligging in een Pleistoceen beekdal. Hier is in het begin van het Holoceen door een beek een gevarieerd pakket afgezet, met daarbij grof (bedding)zand, matig fijn zand en klei. Dit dal is later in het Holoceen bedekt onder het groeiende veenpakket, waar in de Late Middeleeuwen ook turf is gewonnen dat waarschijnlijk werd vervoerd over de Leurse Haven/Leurse Vaart, een turfvaart die deels in dit Pleistocene beekdal is gegraven. De dunne zandlaag op het veen kan mogelijk als gevolg van een overstroming zijn afgezet, aangezien de Leurse Vaart ook onderhevig was aan getijdenstromingen tot de bouw van een sluis bij de monding van de Mark in 1710.

5.2 SPOREN EN STRUCTUREN

Tijdens het veldwerk zijn negen spoornummers uitgedeeld (tabel 5.1, fig. 5.2, 5.3). Hiervan is één spoornummer uitgegeven aan een recente verstoring, één aan een natuurlijke ophogingslaag en zeven aan antropogene sporen, waaronder de recente en subrecente bouwvoor.

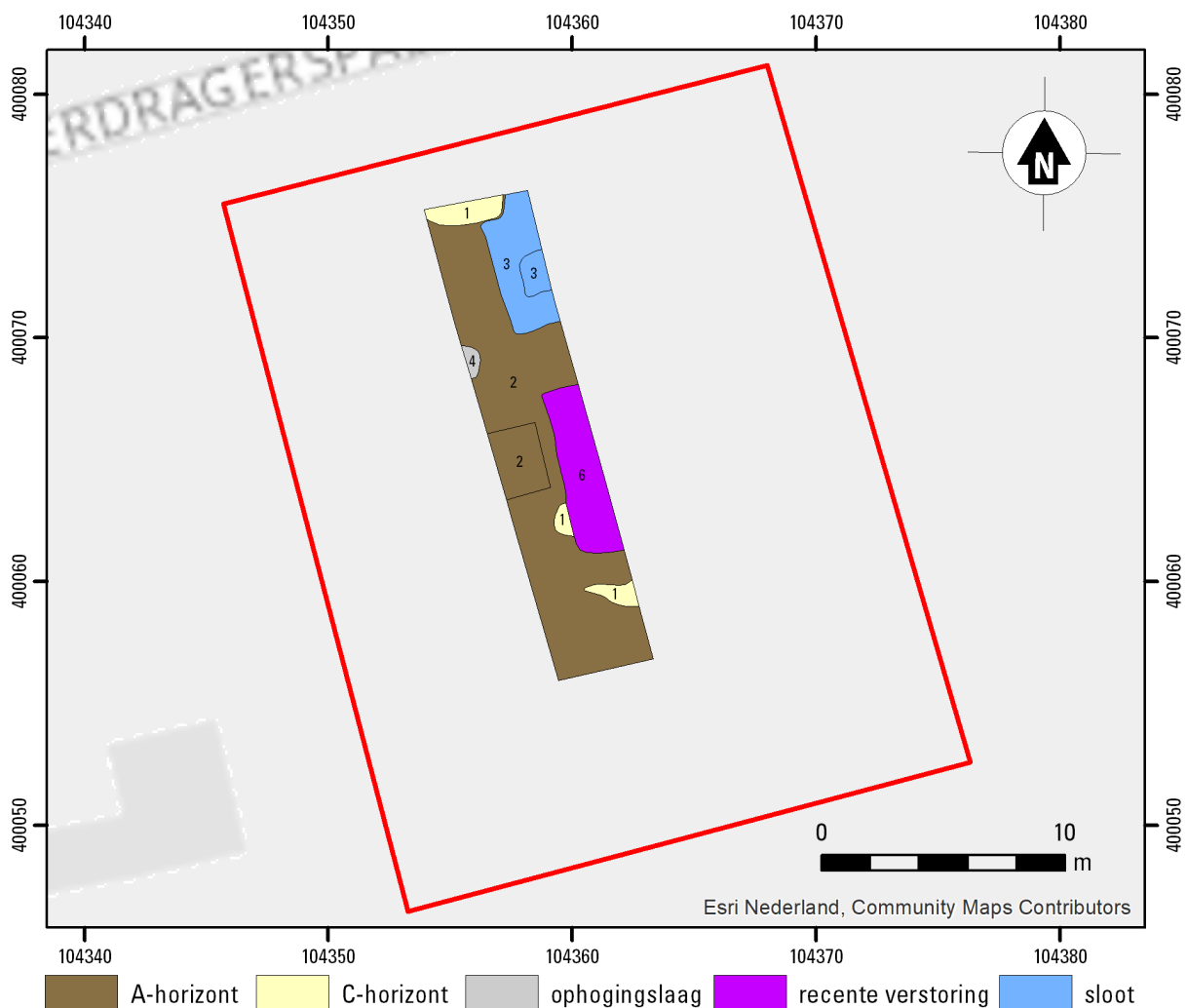

Fig. 5.2. Etten-Leur-Lange Brugstraat 27 en 31. Allesporenkaart. Schaal 1:250

Aard spoor	aantal
C-horizont (recente bouwvoor)	1
A-horizont (subrecente bouwvoor)	1
Ophogingslaag (antropogeen)	4
Ophogingslaag (natuurlijk)	1
Sloot	1
Recente verstoring (vijver)	1
TOTAAL	9

Tabel 5.1. Etten-Leur-Lange Brugstraat 27 en 31. Sporen naar aard van spoor.

Uit het veldonderzoek is gebleken dat de bovenste 1.00-1.40 m bestaat uit deels puin- en ander materiaalhoudende ophogingslagen (met recente en subrecente bouwvoor). Op basis van het materiaal is het grootste deel van de ophoging te dateren in de Nieuwe Tijd. Enkel de onderste ophogingslaag zou ouder kunnen zijn, maar hier is geen dateerbaar materiaal aangetroffen. In de veenlaag (S2) is een scherp grijsbakkend aardewerk (VN7) gevonden uit de Late-Middeleeuwen, deze zal echter later in deze laag terecht gekomen. De sloot, spoor 3 is ingegraven door de ophogingslagen uit de Nieuwe tijd heen en is dus jonger dan deze lagen..

5.2.1 INTERPRETATIE

Op historische kaarten is te zien dat de tuin in gebruik is geweest als achtererf, er zijn geen aanwijzingen voor ander gebruik in een eerdere periode.

Fig. 5.2. Overzicht van vlak 1 van de proefsleuf in noordelijke richting.

6 VONDSTMATERIAAL

Tijdens het onderzoek zijn dertien scherven aardewerk, dertien stukken baksteen en één natuursteen verzameld (tabel 6.1).

Vnr.	WP	SN	Definitie	Inhoud	Opm.	Datering	Aantal	g
1	1	998	Opogingslaag	baksteen/dakpan	Handgevormd klein formaat	1500-recent	1	644
1	1	998	Opogingslaag	aardewerk	1 rs roodbakkend, bodemscherf bord Majolica	1500-recent	2	50
2	1	997	Opogingslaag	aardewerk	1 rs doorbakkend, 1 bs bord Majolica, 3 x ind. porselein	1500-recent	5	46
2	1	997	Opogingslaag	baksteen/dakpan	Baksteen als >1 en tegel	1500-recent	2	162
4	1	997	Opogingslaag	baksteen/dakpan	Baksteen als >1	1500-recent	4	470
4	1	997	Opogingslaag	natuursteen	leiste	1500-recent	1	31
4	1	997	Opogingslaag	aardewerk	2 rss roodb. Kom, 1 bs bord blauw	1500-recent	3	215
5	1	5	Opogingslaag	baksteen/dakpan	Baksteen als >1	1500-recent	1	36
6	1	6	Recente verstoring	aardewerk	1 bs bord blauw	1500-recent	1	4
7	1	2	A-horizont	aardewerk	1 ws LME grijs	1300-1550	1	29
8	1	2	A-horizont	baksteen/dakpan	Baksteen als >1	1500-recent	1	265
9	1	997	Opogingslaag	baksteen/dakpan	Baksteen als >1	1500-recent	2	179
9	1	997	Opogingslaag	aardewerk	1 ws bloempot	1500-recent	1	3
10	1	5	Opogingslaag	baksteen/dakpan	Baksteen als >1	1500-recent	2	17

Tabel 6.1. Etten-Leur-Lange Brugstraat 27 en 31. Het tijdens het onderzoek verzamelde vondstmateriaal.

Vondsten 1 tot en met 6 en 8 tot en met 10 zijn aangetroffen in de ophogingslagen in werkput 1, en bestaan uit nieuwtijds aardewerk waarmee deze ophogingen gedateerd kunnen worden. Vondst 7 bestaat uit een grijsbakkend laatmiddeleeuwse scherf, deze scherf is later in deze veenlaag terecht gekomen.

7 CONCLUSIE

7.1 ALGEMEEN

7.2 BEANTWOORDING ONDERZOEKSVRAGEN

Algemeen

Bij het Inventariserend Veldonderzoek Proefsleuvenonderzoek dienen de volgende onderzoeksvragen een rol te spelen:

- Zijn er archeologische resten in de bodem aanwezig?
- Zo ja, wat is de aard, omvang, ouderdom, herkomst, kwaliteit en locatie van de archeologische resten (horizontaal en verticaal)?
- Hebben de archeologische waarden een relatie met uit de omgeving bekende archeologische of historische locaties en welke is dat?
- Welke gegevens over de aangetroffen vindplaatsen kunnen de archeologische kennis van de regio en Etten-Leur aanscherpen?
- Is sprake van (een) behoudenswaardige vindplaats(en) (licht dit toe)?
- Wat is het belang van de vindplaats voor de lokale, regionale en nationale geschiedschrijving.
- Wat kunnen de uitkomsten van het onderzoek zeggen over vergelijkbare terreinen in de omgeving?
- Is vervolgonderzoek noodzakelijk en welke methoden zouden hierbij kunnen worden ingezet?
- Indien er geen archeologische resten worden aangetroffen, wat is de reden voor de afwezigheid van archeologisch resten?

De archeologische resten bestaan uit recente aardewerkscherven en stukken bakstenen. Daarnaast is er één Laatmiddeleeuwse scherf gevonden die later in de gevonden laag terecht is gekomen. Er is dus geen sprake van een vindplaats. Op historische kaarten is te zien dat de tuin in gebruik is geweest als achtererf, mogelijk is dit altijd al zo geweest.

Gaafheid en conservering van de vindplaatsen

- Wat is de mate van conservering en gaafheid van de archeologische resten?
- In welke mate zijn de plangebieden verstoord?

Het gaat om stukken baksteen en losse scherven aardewerk. De conserveringsconditie is vrij goed. De onder de ophogingslagen begraven bodem is intact, maar bevat geen archeologisch relevante sporen.

Specifieke onderzoeksvragen Periode en sites

Dit aspect van het onderzoek richt zich op de aard, ouderdom, omvang en andere archeologische kenmerken van de vindplaatsen. Hieruit zijn de volgende vragen afgeleid:

- Welke en hoeveel vindplaatsen zijn in het plangebied te herkennen?
- Wat is per archeologische site in het plangebied:
 - o de ligging (inclusief diepteligging)
 - o de geologische en/of bodemkundige eenheid
 - o de omvang (inclusief verticale dimensies)
 - o het type en de functie van de sites of off-site-patronen
 - o de samenstelling van de archeologische resten (grondsporen en mobilia)
 - o Wat is, indien aanwezig, de ouderdom van de cultuurlaag?
 - o de vondst- en spoordichtheid
 - o de stratigrafie voor zover aanwezig
 - o de ouderdom, periodisering, typechronologische classificatie
 - o wanneer zijn vindplaatsen in onbruik geraakt?

Binnen het plangebied is geen vindplaats aangetroffen.

Landschap en bodem

Dit aspect van het onderzoek omvat de bestudering van de landschappelijke context van de vindplaatsen in historisch perspectief. Dit leidt tot de volgende vragen:

- Wat is de bodemopbouw binnen het plangebied?

Uit het veldonderzoek is gebleken dat de bovenste 1.00-1.40 m bestaat uit deels puin- en ander materiaalhoudende ophogingslagen (met recente en subrecente bouwvoor), in lithologie variërend tussen siltig zand en zandige klei. Op basis van het materiaal is het grootste deel van de ophoging te dateren in de Nieuwe Tijd. Enkel de onderste ophogingslaag zou ouder kunnen zijn, maar hier is geen dateerbaar materiaal aangetroffen.

Over grote delen van de werkput liggen de ophogingslagen direct op een veenpakket. Over delen van de werkput bevindt zich echter nog een dunne (5 cm) zandlaag van mogelijk natuurlijke oorsprong tussen het veen en de onderste ophogingslaag. De top van het veenpakket ligt in de werkput op een hoogte van 0.7-1.05 m NAP, en heeft een ondergrens op 0.35-0.55 m NAP. Hieronder ligt een zandpakket, van bovenaf gezien bestaande uit een opeenvolging van horizontaal gelaagd matig fijn zand, schuin gelaagd matig grof tot grof zand, en horizontaal gelaagd matig fijn zand. In één boring werd het grove zandpakket niet aangetroffen, maar lag een matig fijn zandpakket op een pakket siltige klei.

7.3 WAARDERING EN ADVIES

Tijdens het archeologisch onderzoek is geen vindplaats aangetroffen. Het advies aan het bevoegd gezag luidt dan ook het plangebied vrij te geven.

Fig. 7.1. Aanleg van het vlak in de proefseuf.

8 LITERATUUR

Schutte, A.H., 2018: *Programma van eisen archeologie Lange Brugstraat 27 en 31 te Etten-Leur*, Swalmen

BIJLAGE I OVERZICHT VAN ARCHEOLOGISCHE PERIODEN

begin	einde	periode
1750 na Chr. - heden		Nieuwste Tijd
1500 na Chr. - 1750 na Chr.		Nieuwe Tijd
1300 na Chr. - 1500 na Chr.		Late Middeleeuwen
1000 na Chr. - 1300 na Chr.		Volle Middeleeuwen
450 na Chr. - 1000 na Chr.		Vroege Middeleeuwen
270 na Chr. - 450 na Chr.		laat-Romeinse tijd
70 na Chr. - 270 na Chr.		midden-Romeinse tijd
12 voor Chr. - 70 na Chr.		vroeg-Romeinse tijd
250 voor Chr. -12 voor Chr.		Late IJzertijd
500 voor Chr. -250 voor Chr.		Midden IJzertijd
775 voor Chr. -500 voor Chr.		Vroege IJzertijd
2000 voor Chr. -775 voor Chr.		Bronstijd
5300 voor Chr. -2000 voor Chr.		Neolithicum
8800 voor Chr. -4900 voor Chr.		Mesolithicum
tot 8800 voor Chr.		Paleolithicum

BIJLAGE 2 SPORENLIJST ETTEN-LEUR - LANGE BRUGSTRAAT 27 EN 31

Afkortingen: wp = werkput; sn = spoornummer; ln = laagnummer; ld = laag definitie; bk = bijkleur; hk = hoofdkleur; gs = grondsoort; bm = bijmengsel; med = mediaan

wp	sn	ln	definitie	ld	tint	bk	hk	gs	bm	med	opmerkingen
1	1	1	C-horizont	vulling			wit	Z	S1	ZMF	
1	2	1	A-horizont	vulling			bruin	V			
1	3	1	sloot	vulling		bruin	bruin	V			
1	3	2	sloot	vulling	donker		grijs	K	Z3	ZMF	
1	4	1	ophogingslaag	vulling	donker		geel	Z	S1	ZMF	Natuurlijk ophogingslaag? Ligt op S2 en onder S5.
1	5	1	ophogingslaag	vulling	donker	grijs	bruin	Z	S2	ZMF	Ligt op S2 en onder S997.
1	6	1	recente verstoring	vulling			blauw	K	S2		Recent dicht gegooide vijver.
1	997	1	ophogingslaag	vulling	licht		bruin	Z	S2		
1	998	1	ophogingslaag	vulling		geel	bruin	K	Z3		
1	999	1	ophogingslaag	vulling		geel	bruin	Z	S2		